

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvzemši nedelje in praznike. // Inserati do 80 petit vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati petit vrst Din 4. // Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. // "Slovenski Narod" velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.— za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Slovenski trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

V znaku napetosti med Poljsko in Nemčijo:

Nevaren incident na meji Gdanska

**Skupina gdanskih narodnih socialistov je napadla poljsko carinarnico in jo popolnoma demolirala
Pozneje je bil pri napadu na avtomobil poljskega komisarja eden napadalcev ustreljen — Oster
protest Poljske pri gdanskem senatu — Razburjenje v Varšavi**

VARŠAVA, 22. maja. br. Na gdansko-vzhodopruski meji se sreča ob kasni uro pripelj nevaren incident, ki utegne imeti še resne posledice za nadaljnje odnosje med Poljsko in Nemčijo. Skupina 5 moških je napadla poljski diplomatski avto in je bil poljski šofer prisiljen v sili rabiti orožje.

Priča večerja je večja množica gdanskih narodnih socialistov napadla poljsko carinsko postajo ob vzhodni pruski meji. Ta postaja je bila tokrat že tretjic napadena. Dvakrat prej so narodni socialisti napadli poljske carinike v njej z bombami, sreča pa je množica obkrovila postajo in pričela streljati na carinike, ki so bili prisiljeni braniti se z orožjem. Ko je predsedovala policija, je neki gdanski policijski inšpektor izjavil poljskim carinskim stražnikom, da ne more jamčiti za njihova življenja, če se ne umaknejo iz postopja. Poljski so se nato res umaknili in so narodni socialisti postajo popolnoma razdelili.

Za večer je za ta dogodek zvedel poljski generalni komisar v Gdansku. Pri gdanski policijski upravi je takoj zahteval čelo policijskih stražnikov, ki bi spremjal poljskega diplomatskega uradnika Piatkowskega na mejo, da bi izvršil preiskavo. V početku je višji uradnik gdanskega senata komisarju zagotovil pomag danske policije, ker pa se to ni zgodilo, se je Pietkowski sam z avtomobilom odpeljal na mejo. Ko je prišel tja, je sam odšel v razdejano poslopje, da bi ga pregledal ter ugotovil položaj v Škodi. Šofer z avtomobilom ga je čakal zunaj na cesti, nenadoma pa ga je napadlo pet moških. Společka jih je skušal šofer z nekaj pozivom odvrniti od sebe, nazadnje pa je

Poljska nota gdanskemu senatu

VARŠAVA, 22. maja. br. Poljski generalni komisar je v zvezi z incidentom na meji Gdanska izročil predsedniku gdanskega senata noto, v kateri pravi med drugim:

V zvezi z incidenti v Kalthofu v noči od 20. na 21. t. m., ki so omenjeni v prvem pismu mi je čast po naročilu moje vlade sporočiti vam sledeče:

Incidenti minule noči proti poljskim carinskim uradnikom v Kalthofu, ki niso s svoje strani dali nobenega povoda za napad, predstavljajo nadaljevanje organizirane akcije. Potrebno je naglasiti dejstvo, da so številni manifestanti nosili policijske uniforme. Zaradi napadov je poljski carinski inšpektor bil prisiljen zapustiti poslopje, ki so ga manifestanti zavzeli. To mu je onemogočilo izvrševanje funkcije poljske carinske kontrole. Senat svobodnega mesta ni navzicle temu, da je bil z moje strani obveščen o ovirah, ki se delajo poljskimi carinskimi inšpektorji v Kalthofu in navzicle zagotovili, ki jih je v zadnjem času dal svetnik Beker, ničesar predvzel za varnost poljskih inšpektorjev in svobode izvrševanja njihove dolžnosti. To dejstvo, za katere pada odgovornost na poljske uradnike in prebivalstvo v svobodnem mestu Gdansku je poljska vlada prisiljena izvrševanje funkcije poljske carinske kontrole. Senat svobodnega mesta ni navzicle temu, da je bil z moje strani obveščen o ovirah, ki se delajo poljskimi carinskimi inšpektorji v Kalthofu in navzicle zagotovili, ki jih je v zadnjem času dal svetnik Beker, ničesar predvzel za varnost poljskih inšpektorjev in svobode izvrševanja njihove dolžnosti. To dejstvo, za katere pada odgovornost na poljske uradnike in prebivalstvo v svobodnem mestu Gdansku.

2. Poljska vlada zahteva preiskavo proti krivcem in poročilo o rezultatu te preiskave.

3. Poljska vlada zahteva nadomestilo za škodo, napravljeno v carinskem poslopuju.

4. Zaradi vse bolj pogostih napadov na poljske uradnike in prebivalstvo v svobodnem mestu Gdansku je poljska vlada prisiljena zahtevati jasne in obvezne izjave glede javstev, katere more senat svobodnega mesta Gdanska dati poljski vladi glede vzdrževanja reda in varnosti poljskih uradnikov in poljskega prebivalstva v svobodnem mestu Gdansku.

Izgredi v Gdansku

GDANSK, 22. maja. AA. V inozemstvu se širijo vesti, da se vršijo v poedinčnih okrajih Gdanska velika preganjanja Poljakov. Ugotavlja se, da policija v Gdansku vzdržuje mir in red na vsem ozemlju svobodnega mesta brez najmanjje pritožbe. Edino zaradi umora nekega meščana mesta Gdanska so bile razbite štiri šipe.

Še drugi napad

GDANSK, 22. maja. AA. Pat. Po energični intervenciji generalnega komisarja poljske republike zaradi napada na poslopje, v katerem se nahajajo poljski carinski pregledniki v vasi Pikelci, so oblasti mesta Gdanska poslale v imenovani kraj policijski oddelki, ki je zvečer razgnal manifestante ter formacije nacionalno socialistične stranke in vzpostavil red. To je bil v toku zadnjih 24 ur že drugi napad.

Svečan podpis italijansko-nemške zavezniške pogodbe Ciano in Ribbentrop o pomenu in namenu sklenjene pogodbe

**a vedno tudi trdno odločena, da neomajno
braniti svoje pravice ter da v bodoče skupno
marširata.**

Za njim je povzel besedo nemški zunanj minister Ribbentrop, ki je med drugim dejal:

Ta pakt je posledica razvoja in notranje skladnosti fašizma in narodnega socializma. Nemčija in Italija sta sedaj nerazdržljivo enotni. S tem se mora sprizniti ves svet. Nobena sila na svetu ne more na tem ničesar več spremeniti. Ce si demokratični huiščari izmislijo najbolj komplikirane sisteme paktov, da bi obkollili Nemčijo in Italijo, jim je to odločen odgovor. Nemčija in Italija sta trdno odločeno z želesno voljo braniti svoje pravice. 150 milijonov Nemčev in Italijanov tvori s svojimi priatelji nemško odlikovanje.

Ciano je bil prvi odlikovan s tem redom. Svečanost podpisa so prenašale vse nemške in italijanske radijske postaje.

Po svečanem podisu sta imela grof Ciano in Ribbentrop kratke govorje po radu. Grof Ciano je med drugim dejal:

Danes sklenjeni in podpisani zavezniški in prijateljski pakt potrjuje v jasni besedi politične in vojaške obveznosti, ki jih preverjata Nemčija in Italija v duhu narodnega socializma in fašizma. Oba, po želi v volji Hitlerja in Mussoliniha ponovno okrepljena naroda, sta se postavila na celo zgodovine Evrope, da se se tesnejše združita za ohranitev načela reda in pravicos. Sklenjeni pakt je tako jasen in odkrit, da ne potrebuje nobenega komentarja ter odgovarja odkritostnosti, ki obeležuje italijansko nemške odnose.

Volja, ki jo izraža ta pakt, je volja dveh narodov, ki se globoko zavedata svoje usodne povezanosti. Ta pakt potrjuje in zapečati skupno usodo in označuje pot, po katerih bosta hodila oba naroda 150 milijonov delcev, meščanov in vojakov, prežeta želja, da ohranita mir,

Vsebina paktu

BERLIN, 22. maja. »Exchange Telegraph« javlja da bo italijansko nemška zvezna pogodba vsebovala sledečih 7 točk:

1. Zveza velja 10 let.
2. V veljavno stopi v trenutku podpisa.
3. Zveza velja brezpozorno in obvezuje vse izmed običnih podpisnic, da pomaga partnerju takoj, če se zaplete v vojaški konflikt.
4. Konzultacije, če konflikt izbruhne, se bodo med obema partnerjema vršile samo še o vojaških vprašanjih.
5. V nobenem primeru ne bodo obravnavani razlogi in odgovornost konfliktu.
6. Nobena stranka ne sme separativno podpisati miru.
7. Nobena stran ne sme ostati neutralna, če se partner zaplete v konflikt.

Optimizem v Londonu in Parizu Francosko posredovanje med Londonom in Moskvo je obrodilo uspeh - Pogajanja bodo še ta teden končana

LONDON, 22. maja. e. V londonskih političnih krogih, ki so bližu vlade, je zavdal optimizem glede rezultata pogajanj za zaključitev sporazuma z Rusijo. V teh krogih zatrjujejo, da bo posredovalna akcija Francije imela pozitiven uspeh. V svojih poročilih iz Pariza objavljajo listi poročila o rezultatih sestankov z Bonnetom in Halifaxom, ki se je na svojem potovanju v Zenevo ustavil v Parizu. Listi pravijo, da je po teh razgovorih med obema ministromi prisplo do znatnega napredka glede odstranitve težav, ki so se pojavile zadnje dni v angleško-ruskih pogajanjih.

PARIZ, 22. maja. AA. Glavni predmet komentarjev pariškega tiska so razgovori predstavnikov Francije, Anglie in Sovjetske Rusije. »Journal« pravi, da je Sovjetska Rusija zahtevala, da se ji proži enaka

pomoč kakor Poljski, Rumuniji in baltiškim državam. Mi to zahtevamo razumemo, ker po angleško-francoskem enoti vsak narod sam odloča o tem, ali mu je potrebna pomoč. Jasno je, da se mora napadenia država braniti. Ce to storji, ji pritežejo takoj na pomoč Anglija, Francije in Rusija. Sklep napadenje države spravi torej takoj v pogon mehanizem medsebojne podpore.

Ako bi nova pogodba med Anglijo, Francijo in Rusijo vsebovala sklepe v tem smislu, potem bi bili enakopravnost in vzajemnost popolnoma zagarantrirani.

»Matin« poroča iz Londona, da nova pogodba nikakor ne bo vsebovala besede

zvez, ker London ne želi razdeliti Evrope v dva ideološka bloka.

»Excelsior« piše, da so pogajanja zelo napredovala in da je prišlo do bliženja med Anglijo in Rusijo na osnovi francoskega kompromisa predloga, ki lahko zadovolji Moskvo ter načelo enakosti in vzajemnosti. Ker bosta na ta način Francija in Anglia dali Sovjetski Rusiji garancije za primer napada, je jasno, da Rusija ne bo ostala še nadalje pri svojem nepopustljivem stališču. V Parizu so optimistični ter upajo, da bodo pogajanja s Sovjetsko Rusijo v kratkem končana.

»Matin« poroča iz Londona, da nova pogodba nikakor ne bo vsebovala besede

Japonski grozi bankrot Vlada je odredila zaplembo vsega zlata, kar pa bo zadostovalo kvečjemu za tri meseca

TOKIO, 22. maja. r. Finančno ministrstvo je izdalo odllok, po katerem se mora na dan 1. junija prijaviti in popisati vse zlato, ki se nahaja na Japonskem, ne glede na to, v kaki obliki (denar, nakit, posoda itd.), je in ne glede na to, kdo je njev lastnik. Vse popisano zlato bo zaplenjeno v prid državne blagajne.

Za korak se je odločila vlada pod silo razmer. Državne blagajne so prazne in izčrpane so vse zlate zaloge, ki so jih porabili za nakup sировin za vojno industrijo.

Klub silno povisanim davkom državni dohodki vedno bolj usihajo in Japonski grozi po sodbi finančnih strokovnjakov bankrot. To najbolje dokazuje dejstvo, da je moralna vlada poseči sedaj že po zlatnini. Računa, da bodo na ta način zbrali za okrog 200 milijonov jenov zlata, kar bo zadostovalo za največ tri meseca. Japonska vlada je skušala dobiti večje posojilo v tujini, toda od zaveznikov ne more ničesar dobiti, druge države pa so zaradi japonske politike odklonile vsako posojilo.

Preprečena zarota proti Rooseveltu Nameravali so izvesti državni udar pod vodstvom skrajnih desničarjev — Niti zarote vođijo v inozemstvo

WASHINGTON, 22. maja. o. Ameriški listi objavljajo sedanje rezultate preiskave o zaroti proti predsedniku Rooseveltu in o pripravah za nekakšen državni prevrat. V načrtu je bila velika kampanja v tisku in po radiju, da bi se pričela v času, ko bi se državni prevrat izvršil. Te načrte so odkrili na podlagi korespondence, ki jo prav tako objavljajo listi in iz katere je razvidno, da je bila zarota zasnovana v taboru ameriških desničarjev, ki jo vodi neki George Deatherage v Albaniju v zvezni državi Virginiji. Svoj načrt je omenjeni vodja desničarske gibanje sporolil nekemu Jamesu Campbellu v Kentukiyu. V pismu je omenjal tudi ime nekega ameriškega generala, ki ga pa ameriški listi ne objavljajo. Ta general naj bi izvršil prevrat po možnosti na mirem način, v primeru potrebe pa tudi s silo. Sredstva za svojo akcijo so zarotniki dobivali iz inozemstva.

Zagonetna smrt diplomatskega uradnika v Varšavi

VARŠAVA, 22. maja. o. V političnih krogih niso znane podrobnosti o tajinstvenem izginotju uradnika ameriškega poslanstva v Varšavi, Grotowskega, ki je nedenadoma izginil iz ekspremskega vlaka 13. maja na poti v Varšavo. Njegovo truplo so našli nedaleč od postaje Sandomirce. Na truplu so ugotovili hude poškodbe ter smrtno, da je postal Grotowski žrtev napada. Izginila je tudi njegova aktovka z važnimi dokumenti, zaradi česar smatrajo, da gre za političen zločin.

V Pragi Žide z bombami

PRAGA, 22. maja. AA. V središču Prage je pred poslopjem, v katerem je bila prej prostozidarska loža, in v kateri stanuje zdaj večje število židov, eksplodirala bomba. Človeških žrtev ni bilo, pač pa je materialna škoda precejšnja. Krivec dodži ni bilo mogoče izslediti.

Širi te »Slovenski Narod!«

Huda ura v Beli Palanki

BEograd, 22. maja. e. V okolici Belih Palank ob bolgarski meji je prednočnjim divljala strahovita nevihta, ki je skoro popolnoma uničila vasi Gornjo in Dolno Koritnico. Po dosedanjih poročilih je izgubilo pri vremenski katastrofi življenje 18 oseb. Med ponesrečeni je največ otrok in žensk. 30 hiš je popolnoma porušenih, 130 jih je nesposobnih za bivanje. Stirje veliki mlini so popolnoma porušeni, v bližnjih okolicah pa je uničenih sedem drugih mlinov. Kolikor se je moglo dosedaj ugotoviti, je poginila skoraj vsa živila. Skoda je ogromna. Nad 600 ljudi je brez strehe. Predsednik vlade Cvetković je odredil prvo pomoč 50.000 din.

NOV ISAD, 22. maja. V dvorani trgovske doma v Novem Sadu je bila včeraj skupščina banovinske organizacije JRZ. Skupščini so prisostvovali tudi minister za trgovino Tomić, kmetijski minister Bešlić in minister brez portfelja Cvirk. Po zborovanju so bile volitve nove uprave, pri čemer se je pokazalo, da bivši ministri predsednik dr. Milan Stojadinović nima več nobene zaslombe v Novem Sadu. Predlog, da bi ostala na celu starra uprava je bil namreč odklonjen s 104 proti 2 glasovoma.

Vatikan demandira

RIM, 22. maja. r. Nekateri listi so por

Nacionalna mladina pogumno vztraja in dela

Banovinska skupščina mladinske organizacije JNS

Ljubljana, 22. maja
Včeraj dopolne so priheli iz vseh krajev Slovenije delegati mladinske organizacije JNS v Ljubljano. Slabo vreme in návili niso nikogar zadrali, slovenska napredna mladina se zaveda pomena vloga, ki ji gre v političnem življenju kot naščáru organizacije, ki se bori za velike cilje naprednosti in nacionalnosti in se prizadeva graditi naprej in dograditi skupen dom vseh Slovencev. Hrvat in Srbov, za katerega so stotisoč najboljih jugoslovenskih sinov žrtvovali življenje in preli kri. Boj kakor kdaj prej se nacionalna mladina danes zaveda, da mora biti prizavljena na prav tako veliko zrte za svobodo in neodvisnost kakor njih vzrori in učitelji v času, ko se je jugoslovenski narod boril z ognjem in mečem za svojo slovansko čast, za svojo slovansko svobodo in za svojo slovansko neodvisnost.

Velika dvorana Kazino je bila okusno okrašena z zelenjem in trobojnici. S ponosom in odločnostjo so prihajale skupine delegatov v dvorano in napolnilo dvorano. Malodužja in straha niso opazili na obrazih fantov ki so se organizirali in ki so bili trdo preizkušeni že kmalu po ustanovitvi njih organizacije. Včeraj so vsi prišli na banovinsko skupščino s kar največjim upom.

Banovinsko skupščino OJNS je otvoril predsednik omladinskega banovinskega odbora inž. Jože Rus, ki je pozdravil vse navzoče, zlasti pa voditelje stranke ministra v p. in senatorja dr. Griga Andjelinovića, ministra v p. in senatorja dr. Alberta Kramerja, ministra v p. in senatorja Ivana Pucela in druge. Zbrana nacionalna mladina je vlahro pozdravila svoje voditelje. Predsedniku JNS Petru Živkoviu so zborovalci poslali z navdušenim dobrobitanjem pozdravnih brzjavko.

Predsednik inž. Jože Rus je poročal o delovanju banovinskega odbora v preteklem poslovnem letu. Na nenavadne ovire so naleteli idealni mladi nacionalisti, ko so začeli z delom ob ustanovitvi svoje organizacije. Z vztrajnostjo in pogumom jim je uspelo premagati mnoge težkoće. V preteklem poslovnem letu je odbor s pomočjo sodelavcev po vsej Sloveniji žel klijub vsemu lepe uspehe. Čedalje širši je krog zavedne nacionalne mladine, čedalje

več navdušenih in na žrtev prizavljениh pripadnikov ima organizacija zlasti po deželi, kjer je pionirsko nacionalno delo izredno oteženo. Organizacija je prebila led in se lepo razvija in uživa med najširšimi plastmi naroda čedalje priznane.

Za verifikacijski odbor je poročal dr. Milan Goršek iz Sv. Lenarta v Slovenskih goricah, da je navozilo 410 delegatov s polnomocji, ki zastopajo 6436 aktivnih članov posameznih organizacij OJNS iz vseh krajev Slovenije. Podrobno je poročal o delu tajništva Andrej Ursič.

Opisal je izredno težke razmere, v katerih je zacetel delovati organizacija nacionalne mladine, pojasnil je, kako je potekalo delo organizacije sprito našega notranjega političnega življenja in kako se je nacionalna mladina izkazala v težkih okoliščinah v preteklih letih. O stanju blagajne je poročal Dušan Verbič, za nadzorni odbor pa je predlagal razrešnico s pohvalo blagajniku in odboru dr. Marijanu Zajec.

Po poročilih odbornikov je prišla v dvorano delegacija konjiške sreske organizacije. Iz najbolj oddaljenih krajev s Pohorja so prišli idealni borce za ideje jugoslovenskega nacionalizma. Močan način jih ni mogel zadoviliti. Z avtobusom se je prepeljalo 24 delegatov, z vlakom do 12. Tovariši so jih burno pozdravili, ko so pogumni Pohorci stopili v dvorano. Predsednik jih je sprejel s topilimi besedami.

Zelo zanimiv pregled o mednarodnem položaju je nudil sledenje predavanje dr. Branka Vrčona. Zborovalci so ga poslušali s pozornostjo in ga nagradili z odobravljajem. Dr. Branko Vrčon je poučaril, da ni razloga za obup in oklevanje, kajti klub trenutnemu položaju se moramo zavedati, da je v večini borbi narodov zmaga vedno volja po svobodi in neodvisnosti.

Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika organizacije vnovič delavnin in pozitivnemu predsedniku inž. Jože Rus z dosedanjim odborom. Ob koncu so dr. Andjelinović, dr. Kramer in Ivan Pucelj spregovorili in bodrili mladino, naj vztraja se na naprej pri začetku dela, kajti jugoslovenska ideja je živa in mora živeti v mladem pokolenju. Zborovalci so se govornikom zahvalili za lepe in iskrene besede z navdušenim aplavzom. Dr. Branko Alujević je prečital obširno rezolucion o stališču organizacije glede na notranjin in zunanjini politični položaj in glede dela organizacije za sledče poslovno leto. Rezolucijo so zborovalci soglasno sprejeli.

Karel Piskor: Velika izkušnjava Prijetno zabavna komedija sodobne miselnosti je uzgal in prav zadovoljila

Ljubljana, 22. maja
Piskorja, češkega komediografa, poznamo le po njegovi zelo zabavni, a tudi strupeno pikri komediji »Upniki, na plan!« zelo je v Ljubljani izredno močan uspeh in tudi v Mariboru jo igrajo.

Is originalne izdaje Piskorjeve komedije »Velké pokušení«, ki je po nji priredil O. Šest slovenski prevod, pa vidimo, da je Piskor napisal in v tisku izdal že 16 knjig, veseloiger, ljudski iger in komedij, ki so stalno na repertoarju čeških največjih in podeželskih malih odrov. Piskor, ki je nedavno dosegel svojo šestdesetletnico, a smo ga še po Šestovu zaslugi letos spoznali kot uglednega, zelo spremnega in duhovitega sodobnega gledališkega avtorja, je torej plodovit in popularen češki komediograf, ki si je po krivdi slovenske počasnosti dokaj pozno pridobil priljubljenost tudi na naših odrov. To našo počasnost izkusa zdaj šest dohiteni v popraviti s tem, da nam je prevedel in uprizoril v isti sezoni kar zapore dve Piskorjevi komediji. Opasen primer, ki pa se je Šestu baš za njegovo 20. režijo posrečil.

Saj je res, da je Piskor, naš češki brat, odličen odrski tehnik, da zna ustvarjati zanimive, polnokrvne osebnosti, pisati izvrstne uloge, da ima ostre oči in tenko-slušna usesa za slobodnost ter zna postavljati na deske dejanja, ki so prijetno zavabna, bogata situatna komike, pa tudi stroge in grizljive etike. Vsebinah teh iger ni paš presenetljivo nova, invencija ne baš modno originalna, temveč precej konvenicionalna. Ali zajeta je s srcem sotačnega socialnega kritika in prešnjena duhom pogumnega sodobnega etika, ki svojega gnuša nad današnjo dekadenco v državniški, politični, meščanski in vsespolni moralni ne skriva. Zato pa nikakor ni čemer pridigar, temveč humorist, ki zna z najljubinejšim smehom razdajati klofute na prava lica in prava ušeša. Češki razumejo, se smejejo in ploskajo, a razumejo ga in mu ploskajo tudi Slovenci.

Velika, največja izkušnjava za slovesno je bila, in bo kajpak denar. In Piskor nam je pokazal, da se niti najboljše sestre in najbolj civilizirani ljudje ne sramujajo, kadar gre za denar. Zabavno jih je gledati, a hkrat mu Piskor kaže z iztegnenim prstom na državniške kleptomane, tatore v razbojnike, ki jih pa del sodobnosti smatra za genije. Ti kleptomani na veliko pravijo, da so si samo slabši, strahopetci in slike izmisli moralo za samobrambo, da pa močan človek — ali narod — ne vprašuje po moralu, se sploh ne briga zanje, temveč hodi svojo pot in dosega svoj cilj. Ta načela so dobila že znajča sodobnega svetovnega nazora, o katerem ne smes govoriti slabo, če nočes veljati za slabica in sleva. Le se starci in idealna mladina imenujejo takata načela podlost, brutalna nasilnost predgospodovinskih divjakov in lumparji.

Razumemo, se smejemo in ploskamo. In tako je komedija o ukrajeni dinci, ki jo vrne mlado, čisto dekle, zelo aktualna in — dal Bog! — tudi proročko optimistična.

Prof. O. Šest nam je za svoj tiki režiserki jubilej postavil ljubezni jedko komedijo z elegantno lahketnostjo in v pravilnem tempu, v lepi opremi ter z osebjem, ki se je obneslo imenito.

Zopet nam je ustvarila Nablocka močno polnokrvno sodobno ženo Albino, nobesario, ki pa ostaja več let dolžna medzijo svoji kuharici in ki brez vesti v časti okrade lastno skromno sestro. Njenja končna resnjacia na 320.000 kron (hvalni čeških) pa je celo za komedijo le preveč neverjet-

polago 3 motorna letala in jadrailo letalo, docim je bilo objubljeno tudi eno vojaško letalo. V zadnjem hipu pa je prisla od vojaške oblasti prepoved sodelovanja vojaškega letala. Iz Ljubljane je ta dan po 13. uri v zletelo prizavljeno jadrailo letalo, ki ga je vodilo motorno letalo. Obe letali naj bi služili za akrobacije za popoldne. Nenčeno naključje pa je hotelo, da se je nad Višnjem gore utrgala vrv, na kateri je bilo voden jadrailo letalo, tako, da sta se obe letali morali vrniti v Ljubljano. Tako sta

bili množiči (po številu preko 5.000) pooldne na razpolago le dve letali. Ljudje so prišli iz najoddaljenejših krajev, iz Novega mesta, Kostanjevica, Biležkega, Krškega, Brežic in drugov, vendar se jim žal ni moglo nuditi to, kar je bilo v programu, če bi bila na razpolago letala, na katere so naši prireditelji računali. Ob 15. uri se je torej pričel miting, ki pa je moral nekoliko skrčiti program. Akrobacije je izvajal z enim letalom g. dr. Rape.

Nedelja brez pomembnega sporta Včeraj je bilo le nekoliko nogometu, ki pa zaradi deževja ni bil prida

Ljubljana, 22. maja.

Včerajšnji sportni spored je bil prav botren, kolikor pa ga je bilo, ga je pokvarilo, močno deževje. Prav nič ne bi skodovalo, če bi ostali brez prireditve — blagajniki niso bili zadovoljni.

Na igrišču Ljubljane sta bili dve tekmi. V prvi je nastopilo z nekoliko retčani posmehano B moštvo Ljubljane nasproti Celijsu. Igra, ki jo je pred odmorom nudila Ljubljanska enačitorica, je bila pod vsako kritiko in so jo gostje skoraj brez težave zabili 4 gole. Po odmoru so močno nekako spremenili. Šlo je sicer bolje, toda naskok Celjanov je bil prevelik. Gostje so končno zmagali s 4:1.

V naslednjem tekmi, med najhujšim naličom in na popolnoma razmočenem igrišču, sta nastopila ligaško moštvo Ljubljane in korški prvak KAC. Domaci so nudili obupno igro. Ceprav Celovčan niso predstavniki prvovrednega nogometu, je njihova primitivna igra zadostovala, da so izsili neodločen izid. Domace moštvo je zadovoljilo le 15 minut v prvem polčasu, ko je po vodilnem golu gostov v kratkih presledkih doseglo 3 gole. Nato je popolnoma popustilo in so gostje imeli do konca več od igre. Kljub mizerni igri, so Ljubljanci imeli dovolj prilik, da bi lahko zmagali z več gol razlike. Rezultat 3:3 nikakor ne kaže pravega razmerja sil.

V Mariboru je bila druga tekma žezičarskih klubov za pokal prometnega ministra. Domaci Zelezničar je imel v gostih zagrebčki soimenjaka. Zagrebčani so igrali razmerno dobro, vendar domaćini niso bili kos. Igra je potekla v rahli pre-

moči Mariborčanov, ki pa so od časa do časa popustili, kar so gostje takoj izkoristili in sproti izenačili naskoke domaćih. Tako se je tekma končala 2:2. Morali bi igrati podaljšek, a Zagrebčani niso nastopili in je zmaga zaradi tega pripadla domaćim, ki so se s tem plasirali v finalno tekmovanje, ki bo v Skopiju.

V Zagrebu je Gradjanski premagal VB Stuttgart po premočni igra s 3:1.

Davi ob 7. se je začela sedmestna krožna na kolesarska dirka na 1100 km dolgi program, na kateri sodelujejo najboljji jugoslovenski in romunski dirkači. Slovensko kolesarstvo zastopajo Hermežani Kruščić, Peterbel, Premk in Kačič in člana Edinstva Štibernik in Žerjal. Skupno je z 11 Romuni prijavljenih 44 dirkačev. Prva etapa (179 km) vodi od Beograda v Užice, druga v torek od Užice do Raške (177 km), tretja v sredo od Raške do Skoplja (202 km), v četrtek je odmor, četrta etapa bo v petek od Skoplja do Vranja v Niš (201 km), v petek v soboto iz Niša v Kragujevac (130 km) in zadnja v nedeljo do Kragujevca v Beograd, s ciljem na igrišču Jugoslavije.

Drevi bo odpotovala v Milan naša težniška reprezentanca, ki bo nastopila v tretjem kolu tekmovanja za Davisov pokal nasproti Italiji. Naše moštvo sestavlja Ivo Punc, Mitič in Pallada. Italijansko moštvo, ki igri z Monakom ni popolnoma zadovoljilo, so za nastop nasproti Jugoslaviji nekakor spremenili. Kot posameznika bosta igrala de Stefani in Canapele, kot par pa Kucej in Taron.

Občni zbor Dentistične tehnične zbornice Združeni dentisti iz dravske banovine imajo največ zaslug, da se je ustanovila strokovna organizacija

Ljubljana, 22. maja.

V hotelu »Union« so včeraj dopolne zborovalci dentista, člani »Dent, tehnične zbornice«, poverjenišča dravske banovine v Ljubljani. Zborovanje je otvoril ob 10. predsednik g. Hinko A. Franken, ki je uvodoma pozdravil zborovalce in prečital pismeno pozdrav zborovalcev v prečital pismeno pozdrav zborovalcev s popolnoma razmočenim igriščem.

Nasprotni materje je hčerka Lida, pošteno, ponosno dekle, ki jo posebej Vida Jušanova, spročetka skoraj preveč reziko, v celoti zelo simpatično kot preprečevalna nosilka v glasilkah, avtorjeve miselnosti. Izvrstna je bila filmska igralka Helga, sestra Albine, ki je dala Mira Danilo mnogo šarma in toprega temperamenta, ne nadzrje na tudi eleganca. Druga, a najstarejša sestra Albine je skromna, blaga Štefka, srečna dedinja, ki jo predstavlja očni Polona Juvanova. Komilno resolutno kuharico Urško sočne ljudske govorice da je učinkovita Rakarjeva.

Moške uloge so bolj v ozadju, a se krepko uveljavljajo z njimi Gregorin kot poslanec poštenjak Petrač, Drenovec kot prikupno naraven in topel Bogdan in Daneski kot gulinjivo prisrčen dedek (prizor, ko deka proračun, je zlasti ljubek). Prijetno naraven in prikupen je Bratina kot flegmatični dobrinček.

Predlogi sta nastopila v večjih ulogah dva novinca: Brezigar in Gale. Oba lepa obeta. Brezigar z nesimpatično masko in, preveč hladno, kaže vec igralske proznošči in samozavesti, Gale pa ima vec zunanje prikupnih sredstev ter je nastopal, da uči v gospodarstvu svoje pogode in pravilniki, ki so novini zakonom zastareli, a se kljub temu že izvajajo in uporabljajo.

Zbornica je bila ustanovljena žele nedavno in sicer po dolgih letih borbe in prizadovljivje samostojnih tehnik ter imena svoja poverjenišča v Ljubljani, Zagreb, Sarajevo in Beograd, kjer je centrala.

Tajnik g. Vinko Krisch je poročal o borbi za ustanovitev strokovne organizacije in pri tem tudi ugotovil, da imajo zdravni dentisti iz dravske banovine, in pa oni iz Zagreba ter Sarajeva največ zasluga, da je bil cilj dosezen. Ko so bila v decembri lani potrjena pravila nove organizacije tudi za dravsko banovino, je Dent, tehnični zbornic obdoba za volitve komisarja, kasneje pa se je konstituirala odbor.

Odbor s predsednikom Frankenom na čelu je šel takoj na delo in si začrl na delu s predstavnikom, ki obsegajo skupno zavarovalnike in pravilnike. Tudi za dravsko banovino, je Dent, tehnični zbornic obdoba za volitve komisarja, kasneje pa se je konstituirala odbor.

Predlogi sta nastopila v spodnji dvorani načelnika Bratstva na Jesenicah, ki je priredil v nedeljo večer v spodnji dvorani Jesenice. Igra je bila pozdravljena s velikim članskim zborom, ki so vse zbrali na igrišču, na katerem je bila vodilna igra v življenju in načinu življenja.

Sportni klub Bratstvo na Jesenicah je priredil v nedeljo večer v spodnji dvorani Jesenice, kjer je bila vodilna igra v življenju in načinu življenja. Igra je bila pozdravljena s velikim članskim zborom, ki so vse zbrali na igrišču, na katerem je bila vodilna igra v življenju in načinu življenja.

Kranjsko industrijsko družbo sta zastopala proučnik g. Štefan Štefan, podpredsednik Gašper Rotar, tajnik Vinko Krisch in blagajnik Drago Kos. V odboru pa: Ferdo Palovec, ki je tudi član Štajerskega disciplinskega sodišča. Namestnik: Virant Milan, Radovan Ivan, Klementič Richard, Bar Boris in Schubert Ljubo. Nadzorni odbor: Pavla Kocjančič, Koder Ernest, Štokar in Štokar.

Predlogi sta vodili poslavljena z zborovalci, ki so vse zbrali na igrišču, na katerem je bila vodilna igra v življenju in načinu življenja.

DNEVNE VESTI

— Svečana seja nemško-jugoslovenskega združenja v Berlinu. Ob načinostnosti jugoslovenskega prosvetnega ministra Stevana Pilje, pomočnika zunanjega ministra dr. Otona Frančeta ter drugih jugoslovenskih in nemških oddelek je bila v soboto v Domu zrakoplovstva prva svečana seja novoustanovljene nemško-jugoslovenskega združenja. Námen združenja je pogibiti kulturne, gospodarske in posebne stike ter mirljubno sodelovanje med obema državama.

— Za izenačenje starih in novih upokojencev. Združenje upokojenih častnikov in vojaških uradnikov, ki imelo v Beogradu občni zbor. V debati o poročilu uprave so govorniki obravnavali izenačenje pokojnikov. Združenje upokojenih častnikov in vojaških uradnikov si že dolgo prizadeva, da bi se pokojnini starih in novih upokojencev izenačilo.

— Vojni dobrovoljci so zborovali. Včeraj je bil v Beogradu občni zbor vojnih dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije, kateremu so prisostvovali delegati iz vse države. Zbor je otvoril in vodil predsednik Zvezne sliper podpolkovnika Lujo Lovrič. V rezoluciji pozivajo vojni dobrovoljci vse one, ki so poklicani in odgovorni za našo narodno usodo, naj se dobro zavedajo resnosti sedanjega časa ter opuste vse strankarske, osobne, plemenske in verske razprtije.

— Delegati slovenskih gasilcev v Zagrebu. Včeraj zjutraj je prispela v Zagreb delegacija Zvezne gasilcev dravske banovine. Okrog 30 slovenskih gasilcev potuje po državi in najprej so se ustavili v Zagreb, kjer so si ogledali razne zanimosti in posetili zagrebške gasilske čete.

— Stevan žakula umrl. V soboto zvečer je v Beogradu nemadona umrli znani slovenski delavec Stevan žakula. Pokojni se bil znan zlasti v predvojnem sokoštvo Bosne in Hercegovine. Bil je tudi zaslužen narodni bovec in prihod srbske vojske v Bosni, ki je dočakal v ječi.

— Letošnji protituberkułozni teden predi Protituberkułozna zveza v Ljubljani pod pokroviteljstvom bana dravske banovine dr. Marka Natlačena v dneh od 4. do vključno 10. junija pod geslom: »Zdravim varstvo – bolnim pomoč!«, na kar že zdaj vsi javnost pozarjavamo. V tem tednu bo sodelovala vsa banovina, nabiralno akcijo bodo podpirale Zvezne krajevne edinice, Rdeči križ, šole, občinski odbori itd. Vršila se bo v smislu omenjenega gesla tudi razna predavanja. V soboto 3. junija bo v sejni dvorani mestnega pogravarstva v Ljubljani svečana otvoritev tedna s programom, ki ga bomo še objavili. Za sodelovanje so naprošeni uprava Narodnega gledališča, radio postaja, ljubljanski gospodarski kvartet itd. Prosimo vsa dobrodelna društva, da opuste v interesu protituberkułoznega gibanja in uspešnega zaključka tedna v navedenih dneh vsako prizreditve ter naš pokret tako moralno podprt. Proti tuberkulozna zveza v Ljubljani.

HOTEL SLON

se odpre začetkom meseca junija!

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo običajno, nestanovitno vreme z dežjem. Včeraj je deževalo po vseh krajih naše države. Največ padavin smo imeli v Ljubljani in so znašale do davi 55.6 mm. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu in Kumboru 24, v Sarajevu 22, v Zagrebu in na Rabu 20, v Splitu 19, v Dubrovniku 18, v Ljubljani, Mariboru in na Visu 17. Davi je kazal barometer v Ljubljani 752.7, temperatura je znašala 12.

— Zasledovan pustolovec. V Lavtižarjevi gostilni v Kranjski gorici je te dni prenočil neki Anton Sellmann, ki je imel nemški potni list, izdan na to ime v Monakovem. Sellmann je pravil, da odhaja najprej v Zagreb, pred odhodom pa je ukral iz zasebne sobe domaćemu sinu lepo novo obliko vredno 1150 din. Sellmann, ki so ga domači privajali orožnikom, je pobegnil.

— Nesreča ne počiva. Včeraj so prepeljali v bolnico 28-letnega kleparja Jožeta Močnika, zapostenega v tovarni »Jugobrunat« v Kranju, ki mu je odletel pri delu v levo oko drobec zleze in ga mu hudo poškodoval. — Poestnikovega sina Jožeta Primožiča iz Zagorice je včeraj sunil konj v levo nogo in mu ranil kost. — 2-letni posestnikov sinček Ivan Mahkovec s Trebeljvega je zil nane lonce kropna in dobil hude opeklene na vratu in po životu. — Delavec Alojz Burja, zaposlen pri špediciji Rajka Turka, se je pri delu s steklim obrezal na levi roki. — Kleparski pomočnik Leopold Skalja, stanujoč na Galjevici, je senci padel s kolesa in si zlomil desno nogo. — 6-letna delavčica hčerka Dora Zavašnik iz Medvod je včeraj doma padla s klopi in si zlomila desno nogo.

— Trg Veržej nima pošte. Verzej je že star trg ob Muri. Ta trg, ki se ponaša s svojo staro, zgodovinsko znameno veržejške gardo, še danes nima svoje pošte. Trg dobiča tedensko trikrat pošto iz Krizevcev. Ves denarni promet ne da govorimo o brzojavnem, je zelo otežkočen. Potrebno bi bilo, da bi se merodajni krogzi zanimali in vprašanje veržejške pošte končno vendar uredili v korist trgu in vsemu prebivalstvu. Obenem pa bi precej razbremenili pošto v Krizevcih, ki je preobremenjena.

— Umetsnost mesečnik za umetsko-kulturo, Ljubljana. Pod turnom 5. Izšla je nova dvojna številka III. letnika 9/10 za mesec maj in junij 1939. Na uvodnem mestu je objavljeno izvirno pismo Riharda Jakopita za njegovo 70-letnico rojstva, ki je bila v aprili. Pismo spremjamajo reprodukcije preprasnih Jakopitovih del, slika mojstra samega in reprodukcije Dolinarjevega kipa mojstra Jakopita. Revija prinaša daleč obširno poročilo o zadnjih razstavah slovenske moderne likovne umetnosti v Milunu, ki so se je udeležili slikar Maleš, kipar Gorše in grafik Jakac, Tone Kralj, Sedej in Ivan Kos. Objavljene so tudi vse recenzije, ki jih je prineslo italijansko časopisje in iz katerih je razvidno, da je dosegla razstava pri italijanskem občinstvu zelo velik uspeh. V ilustraciji so objavljene notranjštine iz razstavne galerije Casa d'Artisti in reprodukcije del, ki so bila razstavljena v Milunu (Kos, Tone Kralj, Ivan Kos in Jakac). Sledi reprodukcije del pariskih salonov in 8 izbranih reprodukcij del kiparja Frančiška Smerduja, ki mu je Stane Mikuž posvetil posebno studijo.

Poleg raznih zanimivih programatičnih članov o likovni umetnosti so objavljena tudi poročila iz umetniškega sveta, ki vsebujejo tudi poseben komentar k vsem objavljenim delom tujih mojstrov. Pesmi so pot prispevali Antonio Machado v predvodu Alojza Gradnika, Slavko in Marijan Savinšek in Miran Jarc, dodim je Boris Rihteršič prevedel nekaj primerov iz kitajske literike »Iz Šikinga« in Li-tai-pe. Vsega je v reviji, vpostavljene posebno umetniško prilogo, ki predstavlja Izvirni lesorez Maksima Sedaje, objavljenih skupno 50 str., kar bo v resnici razvesello ljubitelje domače in tuji umetnosti. Za voren tisk je poskrbela Narodna tiskarna v Ljubljani. Revija izhaja točno in redno po napovedanem programu in se naroča v Ljubljani. Pod turnom 5. Letna naročnina znaša din 80. – ali din 110. – na najinejšem krednem papirju za umetnostni tisk.

— Umrl zaradi poškoda, v Lazah pri Planini se je pripletel v soboto smrtna nesreča. Na vaški cesti je padlo pod voz, našen s sonom 13-letna posestnikova hči Malka Urbas in so šla kolesa čez njo. Težki voz je mlademu dekletu zmečkal prvi koš in ji zlomil hrbenico. Nesrečno so nemudoma prepeljali v splošno bolnico v Ljubljano, a je ostala zdravniška pomoč brezuspešna in je uboga Malka ponoči.

— Samomor v gozdu. Na pokopališču v Št. Vidu so oni dan pokopali 24-letno Marijo N., ženo finančnega preglednika, službojčega neke ne glej na jugu. Marija, doma z Dobrove pri Ljubljani, je prišla sred preteklega tedna v Št. Vid, kjer je tavala nekaj časa po vasi, nato pa stopila v trgovino pred cerkvijo in kupila za nekaj dinarjev motovo. Proti večeru je odšla v Gundje in zavila v gozd, kjer se je obesila.. Obešenko so našli domačini že precej pozno zvečer, a je bila še topila. Brz so jo odrežali in jo skušali rešiti, pa je bil ves trud zmanjšal. Truplo so šeli naslednje jutro prepeljali v mrtvilačno v Št. Vid, kjer so obupanko, ki je šla v smrť v duševni zmenodost, pokopali. Pokojnica je bila živčno bolna. Zapušča poleg moža Žele 4 mesece staro dese.

— Pri neprijetnem okusu in duhu iz ust takoj pomaga prijetno osvežujoča zobna pasta Chlorodont.

Iz Ljubljane

— Ij Trafikanti si bodo ogledali tobačno tovarnico. Jutri popoldne si bodo naši trafikanti ogledali tobačno tovarnico in udeležba pri ogledu bo nedvomno velika, saj se bodo ob tej priliki seznamili z marščem, kar jim bo koristilo pri njihovem poslovnem delu, n. pr. kako nastanjuje poskodbe pri nepravilnem zavajjanju tobačnih izdelkov itd. Udeležba je za člane trafikantske organizacije obvezna. Zbiralične je ob 14. pred tovarniškim vhodom.

— Ij Trgovska dela na Starem in Mestnem trgu. Doslej je delo precej dobro napredovalo, ker je bilo vreme kolikor toliko ugodno. Zato so že začeli variti tračnice. Čez nekaj dni bodo nove tračnice zvarjene v vsej dolžini obnovljene proge. Delno so tračnice tudi že definitivno položene, v Florijanski ulici in na Mestnem trgu. Treba je samo še utrditi nastriki med tračnicami. Če bi bilo vreme ugodno še 14 dni, bi bila kondana v glavnem že vse dela, tako se pa bodo zavlekla, morda celo do srede junija.

— Ij Občni zbor ruske kolonije. Včeraj je bil pod predsedstvom g. A. Ivanovskega občni zbor Ruske kolonije v Ljubljani. Nj. Vel. kralju Petru II. je bila poslana udatostna brzjavka. Po poročilih predsednika g. inž. Petrova, blagajnika g. Ostroščuka in nadzornega odbora je bila izrečena odbor razrešenica, potem so pa sledile volitve odbora in nadzorstva. Izvoljeni so bili za predsednika ing. Petrov, za blagajnika g. Ostroščuk, za tajnika g. Osipovič, za člane odbora pa gg. Losev, T. Gercenovic, ing. P. Griserov, ing. Brusnikin, za namestnika V. Mosolov in S. Pihalja, v nadzorstvo pa N. Borisov, J. Bondarenko in A. Krašenikov.

— Ij Zanimiv film o cestah. Društvo za ceste je predvajalo v petek 26. t. m. ob 18. uri v kinu Unionu zanimiv film o gradnji modernih cest, katerega je izjubelnilo vse na razpolago Francoški institut v Ljubljani. Vabljeni so vse, ki se zanimajo za cestna vprašanja. Vstopnine ni!

— Ij Slava 40. pespolka. 40. pespolk Tri-glavci pravljajo svojo slavo na banknotno nedeljo 28. t. m. kot spomin na dan, ko je slovenski planinski polk, sedanji 40. pespolk, tri med korosko ofenzivo 1. 1919 odpor sovražnika pri vasi Kotje. Rezanje kolača bo ob 10.30 na dvorišču vojašnice kralja Petra I. Osvoboditelja, popoldne ob 16. se pa prične vojaška zabava.

— Ij Gojenici glasbene šole »Sloga« bodo izjavili danes skladbe čeških in slovenskih skladateljev na prvi letnico šolskih prireditv. Nastopijo gojenici ge. I. Hladnikove (klavir) in ge. P. Lovštev (petje). Pričetek je ob 1/4 na 19. uru. V četrtek 25. maja in petek 26. maja t. l. bodo dve javni produkciji gojencev Slogine glasbene šole. Pričetek je obokrat na 18. uri. Vse prireditve se vrše v Slogini dvorani v Pražakovi ulici, Ljubljanski dvor. Vstopnine ni. Na produkciji nastopijo gojenici pevci in instrumentalisti ter solski zbor in orkester iz izbranimi v pestrim spredom.

— Ij Koček sreček na Vlču. Po dajnjem odmoru skoraj treh let smo imeli smotri v gospodinjstvu sentjakovski gledališči, ki je v režiji ge. Polone Juvanove uprizoril izvrstno veseljivo »Koček sreček, ki je osvojil vse gledalce v dvorani. Udeležba ni bila takšna, kakor smo pričakovali, kar pa je seveda zakrivilo izredno slabo vreme, saj je v večernih urah najbolj lilo. Vendar je bilo občinstvo izredno zadovoljno in je nagradilo vse igralce in igralke z nedeljno poohvalo v odobravljaju. Nastopijo gojenici ge. I. Hladnikove (klavir) in ge. P. Lovštev (petje). Pričetek je ob 1/4 na 19. uru. V četrtek 25. maja in petek 26. maja t. l. bodo dve javni produkciji gojencev Slogine glasbene šole. Pričetek je obokrat na 18. uri. Vse prireditve se vrše v Slogini dvorani v Pražakovi ulici, Ljubljanski dvor. Vstopnine ni. Na produkciji nastopajo gojenici pevci in instrumentalisti ter solski zbor in orkester iz izbranimi v pestrim spredom.

— Ij Koček sreček na Vlču. Po dajnjem odmoru skoraj treh let smo imeli smotri v gospodinjstvu sentjakovski gledališči, ki je v režiji ge. Polone Juvanove uprizoril izvrstno veseljivo »Koček sreček, ki je osvojil vse gledalce v dvorani. Udeležba ni bila takšna, kakor smo pričakovali, kar pa je seveda zakrivilo izredno slabo vreme, saj je v večernih urah najbolj lilo. Vendar je bilo občinstvo izredno zadovoljno in je nagradilo vse igralce in igralke z nedeljno poohvalo v odobravljaju. Nastopajo gojenici ge. I. Hladnikove (klavir) in ge. P. Lovštev (petje). Pričetek je ob 1/4 na 19. uru. V četrtek 25. maja in petek 26. maja t. l. bodo dve javni produkciji gojencev Slogine glasbene šole. Pričetek je obokrat na 18. uri. Vse prireditve se vrše v Slogini dvorani v Pražakovi ulici, Ljubljanski dvor. Vstopnine ni. Na produkciji nastopajo gojenici pevci in instrumentalisti ter solski zbor in orkester iz izbranimi v pestrim spredom.

— Ij Klub trgovskih akademikov obvešča članstvo, da bo v pondeljek 5. junija ob 8. uri zvečer v Trgovskem akademiju XV. redni letni občni zbor kluba ter vabi k polnočnemu udeležbi. 266-n.

— Ij Za mestne revewe in ciklone je dana vladna razstava pri italijanskem občinstvu zelo velik uspeh. V ilustraciji so objavljene notranjštine iz razstavne galerije Casa d'Artisti in reprodukcije del, ki so bila razstavljena v Milunu (Kos, Tone Kralj, Ivan Kos in Jakac). Sledi reprodukcije del pariskih salonov in 8 izbranih reprodukcij del kiparja Frančiška Smerduja, ki mu je Stane Mikuž posvetil posebno studijo.

NETI EN ČEŠKI FILM NI RAZOCARAL!!!

PASTORKA

pa mnogo prekaša vse dosedaj prikazane češke filme. To je nedeljeno mnenje vseh onih številnih obiskovalcev, ki so si doslej ogledali to odlično delo. Leop. Dostalova, Marija Glaserova in Ladislav Bohač so nenadkričljivi

KINO UNION

Telefon 22-21

Predstave ob 16., 19. in 21. ur

KINO SLOGA – TEL. 27-30

DEDIČI MILIJONOV

Heinz Rühmann, Leni Marenbach, Oskar

Simsa, Helmut Salter — Vesela in zabavna zgodba mladih zakoncov!

Danes ob 16., 19. in 21. ur.

Zarah Leander Dama v modrem

rež. V. Turzansky

pa mnogo prekaša vse dosedaj prikazane češke filme. To je nedeljeno mnenje vseh onih številnih obiskovalcev, ki so si doslej ogledali to odlično delo. Leop. Dostalova, Marija Glaserova in Ladislav Bohač so nenadkričljivi

pa mnogo prekaša vse dosedaj prikazane češke filme. To je nedeljeno mnenje vseh onih številnih obiskovalcev, ki so si doslej ogledali to odlično delo. Leop. Dostalova, Marija Glaserova in Ladislav Bohač so nenadkričljivi

pa mnogo prekaša vse dosedaj prikazane češke filme. To je nedeljeno mnenje vseh onih številnih obiskovalcev, ki so si doslej ogledali to odlično delo. Leop. Dostalova, Marija Glaserova in Ladislav Bohač so nenadkričljivi

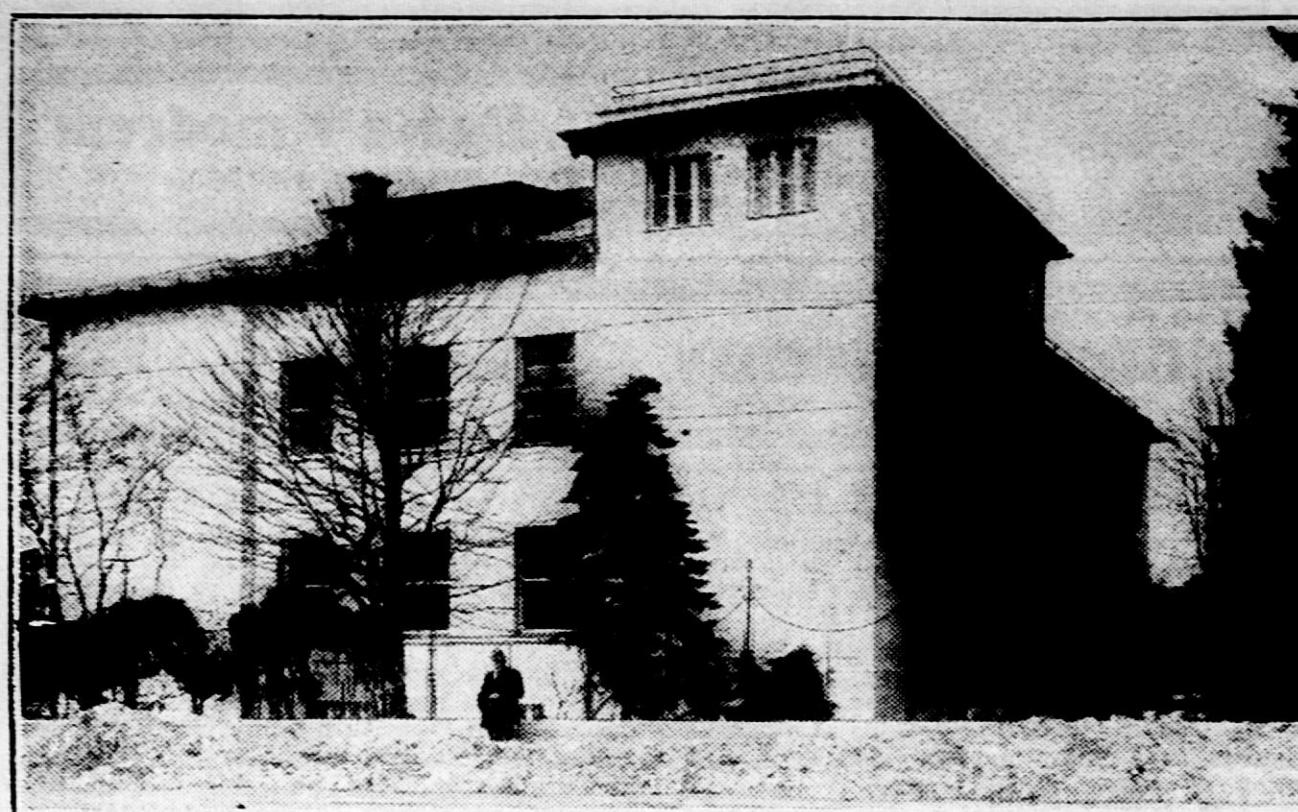
pa mnogo prekaša vse dosedaj prikazane češke filme. To je nedeljeno mnenje vseh onih številnih obiskovalcev, ki so si doslej ogledali to odlično delo. Leop. Dostalova, Marija Glaserova in Ladislav Bohač so nenadkričljivi

pa mnogo prekaša vse dosedaj prikazane češke filme. To je nedeljeno mnenje vseh onih številnih obiskovalcev, ki so si doslej ogledali to odlično delo. Leop. Dostalova, Marija Glaserova in Ladislav Bohač so nenadkričljivi

pa mnogo prekaša vse dosedaj prikazane češke filme. To je nedeljeno mnenje vseh onih številnih obiskovalcev, ki so si doslej ogledali to odlično delo. Leop. Dostalova, Marija Glaserova in Ladislav Bohač so nenadkričljivi

TBPD ima nad 10.000 rednih članov

Eva naših najpomembnejših socialnih ustanov je imela včeraj občni zbor

Ljubljana, 21. maja

Trgovoško bolniško in podporno društvo moramo pristevati med naše najpomembnejše socialne ustanove, ne le po številu njegovega članstva, zavarovanec, temveč tudi po njegovem delovanju ter vplivu na vse naše socialno življenje in zdravstvo. Zato pa tudi zaslužijo njegovi občni zbori največje zanimanje vse javnosti. Delegatski občni zbor TBPD je bil včeraj dopoldne v svoji dvorani Zbornice za TOI. Izmed 54 delegatov iz Ljubljane in številnih drugih krajev se ga je udeležilo 36. Občni zbor je vodil predsednik E. Gombič, ki je podal obširno in ilustrativno poslovno poročilo. Kot simboličen dokaz uspešnih društvenih prizadevanj v korist zavarovanec je bil na predsedniški mizi model krasne zdravstvene ustanove, razširjenega Slajmerjevega doma.

Iz poslovnega poročila posnemamo naslednje podatke. Višje zavarovanje je število lani povprečno 4.955 zavarovanec; od teh jih je bilo hkrati zavarovanih tudi pri Bolniških blagajnih 4.318, a 635 jih je bilo obvezno zavarovanih pri Bratovskih skladničah in Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev. Največ zavarovanec je odpadlo na Ljubljano in bližnjem okolico, in sicer 2.611, na Maribor pa 622, na Celje 259, na Kranj 223 in Ptuj 54; na druge kraje se jih porazdeli skupno 1.204. Lani je število zavarovanec v višjem zavarovanju poročalo za 376 od predlaškega leta. Po zadnjih podatkih pa znaša število članstva višjega zavarovanja že 5412, a v Boln. blagajni je obvezno zavarovanih 10.092 članov, nad polovicu članov Bolniške blagajne je točej hkrati prijavljeno v višjem zavarovanju. Društvenemu propagandnemu delu naj bi se članstvo zavarovalo tudi v višjem zavarovanju, postavljenje meje, saj je nad polovicu zavarovanec Bolniške blagajne zavarovanih v prvih 11 mezdnih razredih in celo samo v 1. mezdnem razredu, torej s placami do 1.200 din na mesec, jih je nad 1.100. Podporni članov, delodajalcev, ki zaposljujo društvene člane in plačujejo po 50 din letno članarine, je bilo lani 52. Izrednih članov, ki plačujejo na mesec po 10 din in uživajo pravico zdravljenja v Slajmerjevem domu za oskrbnino 95 din na dan, je bilo lani 91. Redno zavarovanje nadaljujočih članov, ki uživajo vse pravice rednih članov, dokler plačujejo redno članarino, je bilo lani 21.

Predpis prispevkih je dosegel lani milijon 841.611 din. Plaćevanje je bilo precej redno, ter so na neizterljivih prispevkih lahko odpisali samo 61.950 din.

Za pridobitev pravice do ugodnosti višjega zavarovanja velja še vedno dvomesečna karenčna doba, le pri porodnicah je predpisano dajšje kvalificirano članstvo. Karenčna doba za doseglo pravice posmrtnine pa znaša leto dni, a posmrtnina znaša po enoletnem članstvu 1000 din, po triletnem pa 2000 din.

Med dajatvami in podporami višjega zavarovanja so na prvem mestu izdatki za zdravljenje in oskrbo članov ter svojcev v Slajmerjevem domu. Za zdravljenje in oskrbo 395 članov s 4400 oskrbnimi dnevni v Slajmerjevem domu so znašali stroški v višjem zavarovanju lani 307.325 din, za 390 svojcev s 3397 oskrbnimi dnevi na 234.840 din. K tem stroškom je pa treba pristeti še izdatke za oskrbo in zdravljenje zavarovanec v svojcev v javnih bolničnah in klinikah, in sicer skupno za 8.496 oskrbnih dni 304.850 din, tako da so skupni stroški v raznih zdravstvenih zavodih znašali 847.015.

Florence Riddellova:

Nevarna ljubezen

Navdušeno, kakor pravi otrok, je takoj pripravila igro. Fenella in Kent morata počakati v vili dobrih pet minut, da se bosta mogla Vanda in Ellison dobro skruti. Vanda in Derek pa morata od časa do časa zaklatici, kajti na tako velikem vrtu bi ju lahko oba iskala tudi vso noč.

— Če se pa vrneta brez naju, naju morata seveda znova iskati! je vzkliknila. — Pojdite gospod Ellison, boste videli, kako lepo bo to.

Izginila je, vodec Dereka skozi steklena vrata v lunino noč. Fenella in Kent sta počakali dobrih pet minut, potem sta pa odšla na vrt, da bi ju poiskala. Od nekod so odmevali kljici obeh skrith mladih ljudi, toda piš ali afriške noči je zelo muhast. Zdaj je prinašal kljice z enega kraja, zdaj zopet se je zdelo, da se razlagajo prav od nasprotna strani. Potem je bilo pa dolgo vse tiho. In ko sta Fenella in Kent vzkliknili, ni bilo od nikoder odgovora.

— To ni prava igra, je zatrjevala Fenella ogromno. Pri taki igri nimava nobenega upanja, da bi ju našla. Morda sta se pa že vrnila v vilo. Pojediva hitro.

Odhitela sta v vilo, toda soba za steklenimi vratoma je bila prazna. Fenella se je ustavila sredi sobe in nekaj časa je stala molče, zroč mrko predse. Že celih deset minut ni bilo najmanjšega znaka, kje se Vanda in Ellison skrivala. Kent se je zamisljeno grizel v spodnjo ustnico. Kar so se začuli z vrtu

28 tih klici. Odhitela sta ven in zagledala še pravčasno Vandino belo obleko, kako se je zasvetila na temnem ozadju dreves. V naslednjem hipu sta jo ubrala za njio. Fenella je tekla kakor fant tako da je Vanda, videc, da ji ne more uititi obstala in sta pritekla do nje, ju je pozdravila s smehom.

— Zakaj naju nista klicala večkrat? je vprašala Fenella.

Vanda je kakor v začudenju dvignila ozke obrvi.

— Oh, draga moja, saj sva misila, da nama ne prestano sledita kje blizu. Gospod Ellison me je zagotavljal, da vaju vidi in sliši. Zato sva si upala same zdaj pa zdaj tih poklicati vaju. Kaj naju nista slišala?

— Ne, je odgovorila Fenella kratko. Tako se ne igra. Pankam vama kako se to igra. Gospod Kent in jaz vaju bova klicala in sicer glasno, najmanj dvakrat v minutih.

Odšla je s Kentom, da bi se skrila z njim na vrtu, pri tem si je pa na vse načine prizadevala zatrepi v sebi vse vznemirajoče misli, ki so ji jele rojiti po glavi. Ljubosumnost in sumnjenje sta ji bila vedno tako zoperena. In vendar se ni mogla ostresti misli, da je nekam čudno, da sta se Vanda in Derek tako dolgo namenoma skrivala v nočni tišini.

Davidu Kentu se pa to ni zdelo čudno. V njem se je že utrjevalo prepričanje, da ravna Vanda ben Gamma po svojem lastnem načrtu in da je Derek Ellison po tem načrtu glavna oseba. Da je Vanda ben Gamma nalača pripravila to igro v slepe miši, da bi mogel biti Derek Ellison z njo sam delj časa te tih nežni afriški noči, da bi se mogel skrivati nekje v gošči, tako blizu nje, da bi se vsa njegova

svojem naročju mati ne more otročička dovolj pogreti. In kako je pri senci mater, če njen nebogilček joka od mraza in ga nima s čim pogreti? Najmlajši so pomoli najbolj potrebeni. Hudo je, če otrok joka od mraza, greh je, da morajo tudi najmanjši, najbolj nedolžni trpeti pomakanjanje. In tem najmlajšim lahko mraz pomeni — smrt. Prehlad, ki ga starejši otrok brez vsega prestane, majhnega otročička pobere. In kaj je žalostnejšega od nepotrebe smrti majhnega otročička, ki vzame s seboj v grob toliko neutetene ljubezni, toliko neizpolnjenih upov? Kaj je hujšega za starše od grenke zavesti: če bi imel malo več denarja, bi mi otročiček

ki delo? — in sicer ne moremo pomagati rešiti otročičku življenje!

Uverjeni smo, da bo naša javnost pravilno razumela namen in važnost te nabiralne akcije in se ji v polni meri odzvala. Kdor bi hotel kaj prispeval, naj pošlje na naš ček, račun št. 13.882, ali pa na naslov: Unija za zaščito dece v Ljubljani; Gospodarska c. 2 II.

Materje in očetje, ki ste tako srečni, da vidite svoje otroke zdrave in zadovoljne,

Učitelji slovenjebistiškega okraja so zborovali

10. junija bo v Ptuju velik učiteljski tabor

Laporje, 21. maja

Soboto majniško učiteljsko zborovanje učiteljev slovenjebistiškega okraja v Laporju je bilo lepo obiskano. Razen predavanj, ki sta ju imela gg. šolski nadzornik Cepuder in učitelj Vranc, ki sta bila od predsednika Miloša Tajnika in učiteljske prisrčne pozdravljenja, je učiteljstvo ponovno prereščalo vsa pereča vprašanja, ki zadevajo stan in šolo.

Predsednik se je uvodoma v lepih besedah spomnil dveh zasluznih umrlih tovarisev in sodelavcev Varla in Tomiča ter pozdravil novodosega člana Mesariča Andreja iz Poljčan. Z zanimanjem je učiteljstvo poslušalo obširno situacijsko poročilo. Ugotovljeno je bilo, da je v okraju nekaj sol, kar naj bi voboče popravili. Odlična, tudi drugod priznana duševna hrana, ki jo daje »Naš Rođ« in ostale publikacije M. M. zasluži, da se jo servira sleheremu našemu otroku.

V slednjem predavanju »O računstvu v ljudski šoli« je gospod sreski sol. nadzornik prikazal sliko računskega pouka nekdaj v današnji dobi, ki napovedala bo vsakršni abstraktnosti. S primeri je pokazal, kako skuša naša doba premestiti ovire in težave, ki sejavljajo v tem predmetu in elementarnem razredu, kjer naj bo računska ura vesela, pestra, nazorna in povezana z ostalimi predmeti.

Znani pedagoški delavec Vranc iz Studencev pri Mariboru, ki je kakor znano

sodeloval pri komisiji za nove učne načrte je govoril o problematičnih učnih načrtov. V raznih dobah so bila pri sestavljanju merodajna razna načela. Snov, ki se je nekoč smatrala pri načrtih kot najvažnejša, se je umaknila objektu in sociologizmu. Končal je da sta lahko najboljši načrt učiteljstva za starše do delo v soli. Učiteljstvo je izrazilo željo, da bi se učni načrt, čigar projekt pregleduje komisija čimprej uveljavljal. Kakor je razvidno iz zadnjega »Učiteljskega« je komisija svoje delo končala ter bo projekt predložen g. ministru prosvete, ki ga da še v odobrenje prosvetne mu svetu, nakar bo uveljavljen. Oba predavatelji sta bila za zanimiva izvajanja nagrajena s prisrčnim pritrjevanjem in bi bila slična predavanja vsekad zaželjena.

Učiteljstvo je dalje razpravljalo o noveh učnih priročnikih, pripravljala so se učiteljski gospodarski ustanove ter je bilo slednji sklenjeno, da bo naslednje zborovanje 10. junija v Ptuju v zvezi s 70-letnico tamkajšnjega okrajnega društva, kjer bo tabor vsega slovenskega predvsem obmejnega učiteljstva. Izkazalo se je, da so tako učiteljska zborovanja izven mestnega obzida, na deželi najprimernejša za skupnost, povezanost ter za utrjevanje medsebojnega tovarištva. Za dober včas, ki smo ga odnesli, gre zahvala tudi domačemu učiteljstvu s tovaršem sol. upraviteljem Logarjem na čelu, ki je poskrbel, da se tudi po oficielnem delu nismo dolgočasili.

Ivan Deisinger 60 letnik

Zidan most, 22. maja

Kdo ne pozna lovca g. Ivana Deisingera, ki prebiva že vsa povojna leta na Zidanem mostu, kjer je opravljal vse do svoje upokojitve posle strojnega nadzornika. Danes praznuje v krogu svoje družine 60 letnico rojstva.

Rojen je bil 22. maja 1879 v Škofji Loki iz znane družine Deisingerjev. Po dovršitvi osnovne šole se je šel učiti klučavnitske obrti k mojstru g. Ivanu Spreizerju v Ljubljano. Nato je stopil v železniško službo. V Trstu je postal strojvodja, po prevratu pa je prišel k nam na Zidanem mostu. Leta 1909 se je poročil v Nabrežini z gđo Adelom Makorović. V srečnem znamku sta se mu rodila dva sina; prvi Velimir je umrl, drugi Dušan pa je nadzornik zanjalinski šole tehničnega zavoda v Kragujevcu.

Za od rane mladosti se je g. Deisinger udejstvoval v raznih naprednih društvih. V Trstu je sodeloval pri Cirilmotodajškem v skupnosti, ki je bil tisti zadnji pogled, ki ga je bila izmenjala z Ellisonom — bil je to po njem, da na nekaj spominja in nekaj obljublja. To je bil že drugi pogled te vrste, ki ga je bil David Kent.

Zadnja beseda je bila, da morate v Oran, gospod Kent? je vprašala Vanda čez dobro uro, ko so se njeni gostje pripravljali k odhodu.

— Bog ve, vsaj kar se tiče mene, je odgovoril Dejak. Jutri zgodaj zjutraj krenemo na novo pohodno vežbo v mordu se vrnemo še čez nekaj dni.

Fenelli tega še ni bil omiljen. To novice je torej slišala zdaj od njega prvič. Srce se ji je za hip skrčilo, kajti vedela je že kako težka je za Dereka tak poohodna vežba v puščavi.

— A vi pravite, da morate v Oran, gospod Kent? je vprašala Vanda.

David Kent je prikljal. — Zelo neprijetno mi je, toda domenil sem se s svojimi ameriškimi prijatelji, ki se vozijo z luksusno jahto po Sredozemskem morju in ki se nameravajo dva dni ustaviti v Oranu, da se tam sestanemo. Odpotujem jutri zgodaj zjutraj, vrnem se pa v soboto.

— Torej hura v soboto zvečer! je vzkliknila Vanda. Čakala vas bom vse na večerjo.

Njen veliki modri avto z arabskim šoferjem je že čakal, da bi odpeljal tri goste. Kent in Fenella sta odpeljala Dereku k vojašnicem preden sta se odpeljala v hotel. Ko sta se poslavljala od njega vojašnic, je Fenella vprašala:

— Torej res ne veš kdaj se vrneš Derry?

Odkimal je z glavo. Ne vem, je odgovoril kratko.

To bomo zvedeli šele jutri. Nihče izmed nas ne ve

kako dolgo bo trajala ta nesrečna vežba. Sporočim ti pa čim se vrnem.

Njegov hladni glas jo je nekoliko vznemirjal. Zdela se ji je, da je tako čudno razburljiv, toda po misli je, da krov njegov odpor proti pohodu skoči puščavo, kjer ga je čakalo samo trpljenje, vročina, mrake in žeja.

Potem je pa molče sedela kraj Kenta, ko ju je avto peljal proti hotelu Continental. Tudi David Kent je bil globoko zatopljen v svoje misli. To so bile misli, tičoče se Vande, njenega suhega pri tem pa zapeljivega telesa in teh njenih podolgovatih skrivenostnih oči. Opazil je bil tisti zadnji pogled, ki ga je bila izmenjala z Ellisonom — bil je to po njem, da na nekaj spominja in nekaj obljublja. To je bil že drugi pogled te vrste, ki ga je bil David Kent tistega večera opazil.

O čem neki sta ta dva govorila, ko sta se skrivali na vrtu pod luninim svitom? se je vprašal David Kent sam pri sebi.

VIL

ARABČEVI POGOJI

Naslednja dva dneva sta se dolgočasno vlekla za Fenello Grayeve. Kent je bil odpotovan v Oran, o Dereku pa ni slišala niti besedice več. Razmišljal je kdaj neki se bo Derek vrnil s tega napornega pohoda po puščavi. Dolgočasila se je in njen glavna skrb je bila zapolnitvi to praznотi, kar je pač šlo. Modre vile ni obiskala in ves prvi dan v samoti je preživel v hotelu Continental.